

PERSBERICHT van VZW DE WAKKERE BURGER

Schijnkandidaten verspilden bijna 850.000 voorkeurstemmen op 7 juni

BRUSSEL, 15.07.2009 - Na de verkiezingen van 7 juni 2009 hebben 18 rechtstreeks verkozenen hun zetel in het Vlaams of Europees Parlement onmiddellijk afgestaan. Deze schijnkandidaten waren samen goed voor 848.400 'verloren' voorkeurstemmen; ongeveer 640.000 stemmen meer dan hun uiteindelijke opvolgers. Dat becijferde vzw De Wakkere Burger, een organisatie die ijvert voor burgerparticipatie en democratie. Op de website www.zetelcarroussel.be pleit de organisatie voor regels die verkiezingskandidaten verplichten om een verkozen mandaat op te nemen.

In het Vlaams Parlement lieten 15 verkozen kandidaten (op 124) zich onmiddellijk opvolgen. Deze 15 schijnkandidaten haalden samen ongeveer 330.000 voorkeurstemmen. Hun opvolgers hadden met ongeveer 100.000 voorkeurstemmen een veel beperkter electoraal draagvlak (zie bijlage 1 & 2). Naast deze 15 rechtsreeks verkozen lieten nog 3 opvolgers van nieuwe Vlaamse ministers hun zetel over aan een volgende vervanger. Hun scores zijn hier niet verrekend.

In het Europees Parlement verzaakten 3 Vlaamse kandidaten (op 13) aan hun mandaat. Dat waren de stemmentrekkers Bart De Wever (N-VA), Filip Dewinter (VB) en Jean-Marie Dedecker (LDD), samen goed voor bijna 519.000 voorkeurstemmen. De drie opvolgers van deze schijnkandidaten scoorden samen slechts 107.000 stemmen. Een democratisch deficit van ruim 400.000 Europese naamstemmen.

Er waren opvallende uitschieters. Het Vlaams Belang is de onbetwiste kampioen: 8 van hun 23 Vlaamse en Europese verkozenen bleken schijnkandidaten. CD&V telt 3 schijnkandidaten, SP.a en Open VLD elk 2. N-VA heeft er 1. Jean-Marie Dedecker (LDD) was ook een schijnkandidaat. Hij bleef Kamerlid en verzaakte zo in één beweging aan twee nieuwe mandaten (Vlaams én Europees Parlement). Alleen bij Groen! gingen alle verkozen kandidaten ook effectief zetelen.

Lijststemmen en opvolgers

Nog een andere interessante vaststelling: 20 van de 137 Vlaamse verkozenen (15%) bij de Vlaamse of Europese verkiezingen mogen hun partij dankbaar zijn voor hun hoge plaats op de kieslijst. Zonder de bijhorende overdracht van lijststemmen had een andere (meer populaire) kandidaat hun zetel veroverd. Zonder het effect van de lijststemmenpot zou Bert Anciaux (SP.a) en niet Saïd El Khadraoui aangeduid zijn als Europees parlamentslid. Voor het Vlaams Parlement zijn Vera Dua (Groen!), Jaak Gabriels (Open VLD) en Anne De Baetzelier (LDD) enkele bekende "verliezers" van het bestaande systeem (zie bijlage 3). Vooral de combinatie van het lijststemmensysteem met het systeem van aparte opvolgers geeft de partijen heel wat macht over de kandidaten; macht die in feite de kiezer toekomt.

Aanbevelingen

Voor De Wakkere Burger is het duidelijk: De kiezer moet een meer directe greep krijgen op de samenstelling van onze volksvertegenwoordiging. Om de zetelcarroussel te stoppen, pleit De Wakkere Burger vzw voor de invoering van duidelijke regels:

- ▶ alle verkozenen moeten hun nieuw mandaat opnemen, een eventueel eerder mandaat vervalt;
- ▶ kandidaten kunnen slechts voor één parlement opkomen bij gelijktijdige verkiezingen;
- ▶ vervanging van het systeem van opvolgerslijsten door een systeem waarin de 'beste verliezer' als eerste opvolger wordt aangeduid.

→ Extra informatie en een uitgebreid opiniestuk vind je op www.zetelcarroussel.be.

→ Contact: Wim Van Roy, stafmedewerker De Wakkere Burger
(t) 02-240.95.27, (e) beleid@dewakkereburger.be, (w) www.dewakkereburger.be

BIJLAGE 1 – overzicht van schijnkandidaten

VLAAMS PARLEMENT

SP.a

	<i>stemmen</i>	<i>opgevolgd door</i>	
VAN BREMPT Kathleen	13.488	> MARTENS Bart (6.184)	<i>VAN BREMPT kiest voor Europees mandaat</i>
TERMONT Daniël	13.712	> VAN MALDEREN Bart (6.311)	<i>TERMONT focust op burgemeesterschap (Gent)</i>

N-VA

/

Groen!

/

Vlaams Belang

VAN DERMEERSCH Anke	19.002	> WIENEN Wim (2.136)	<i>VAN DERMEERSCH blijft in de Senaat</i>
ANNEMANS Gerolf	18.174	> PENRIS Jan (4.695)	<i>ANNEMANS blijft Kamerlid</i>
VALKENIERS Bruno	8.929	> VAN DEN EYNDE Marleen (3.627)	<i>VALKENIERS blijft Kamerlid</i>
D'HAESELEER Guy	9.796	> TACK Erik (8.227)	<i>D'HAESELEER blijft Kamerlid</i>
VANHECKE Frank	28.805	> SINTOBIN Stefaan (5.104)	<i>VANHECKE koos op voorhand voor Europa</i>
PONTHIER Annick	7.401	> MARTENS Katleen (8.555)	<i>PONTHIER gaat naar de federale Kamer</i>
DEMOL Johan	3.599	> ARCKENS Erik (726)	<i>DEMOL kiest voor Brussels Parlement</i>

CD&V

LETERME Yves	93.633	> DURNEZ Jan (15.897)	<i>LETERME zou naar federale regering gaan</i>
GROUWELS Brigitte	3.017	> DELVA Paul (1.156)	<i>GROUWELS kiest voor de Brusselse politiek</i>
THIJS Erika	27.256	> CEYSSENS Lode (22.308)	<i>THIJS focust op deputatie (Prov. Limburg)</i>

Open VLD

STERCKX Dirk	15.952	> GYSBRECHTS Peter (3.456)	<i>STERCKX kiest voor Europees mandaat</i>
SOMERS Bart	11.758	> DE RIDDER Annick (8.820)	<i>SOMERS blijft Kamerlid</i>

Lijst Dedecker

DEDECKER Jean-Marie	54.921	> SABBE Ivan (3.575)	<i>DEDECKER blijft Kamerlid</i>
---------------------	--------	----------------------	---------------------------------

+ 3 "schijn-opvolgers": DE CLERCK Stefaan (CD&V), VERVOTTE Inge (CD&V) en TEMMERMAN Karine (SPA)

EUROPEES PARLEMENT

SP.a

/

N-VA

DE WEVER Bart	218.605	> BEPOELS Frieda (67.717)	<i>DE WEVER koos voor Vlaams mandaat</i>
---------------	---------	---------------------------	--

Groen!

/

Vlaams Belang

DEWINTER Filip	150.584	> CLAEYS Philip (28.154)	<i>DEWINTER koos voor een Vlaams mandaat</i>
----------------	---------	--------------------------	--

CD&V

/

Open VLD

/

Lijst Dedecker

DEDECKER Jean-Marie	149.768	> EPPINK Derk Jan (11.686)	<i>DEDECKER zag op voorhand af van Europa</i>
---------------------	---------	----------------------------	---

BIJLAGE 2 – verlies aan electoraal draagvlak via schijnkandidaten

De vervanging van schijnkandidaten door opvolgers met een lagere score (op één uitzondering na) brengt personen in het parlement met een relatief beperkte electorale basis. De opvolgers in het Vlaams en Europees Parlement vertegenwoordigen minder dan een kwart van de voorkeurstemmen van de oorspronkelijke verkozenen.

VLAAMS PARLEMENT		<i>stemmen schijnkandidaat</i>	<i>stemmen opvolger</i>	<i>negatief verschil in draagvlak</i>
<u>SP.a</u>				
1	VAN BREMPT Kathleen	13.488	6.184	7.304
2	TERMONT Daniël	13.712	6.311	7.401
<u>Vlaams Belang</u>				
3	VAN DERMEERSCH Anke	19.002	2.136	16.866
4	ANNEMANS Gerolf	18.174	4.695	13.479
5	VALKENIERS Bruno	8.929	3.627	5.302
6	D'HAESELEER Guy	9.796	8.227	1.569
7	VANHECKE Frank	28.805	5.104	23.701
8	PONTHIER Annick	7.401	8.555	-1.154
9	DEMOL Johan	3.599	726	2.873
<u>CD&V</u>				
10	LETERME Yves	93.633	15.897	77.736
11	GROUWELS Brigitte	3.017	1.156	1.861
12	THIJS Erika	27.256	22.308	4.948
<u>Open VLD</u>				
13	STERCKX Dirk	15.952	3.456	12.496
14	SOMERS Bart	11.758	8.820	2.938
<u>Lijst Dedecker</u>				
15	DEDECKER Jean-Marie	54.921	3.575	51.346
<i>totalen Vl. Parl.</i>		329.443	100.777	228.666
EUROPA				
<u>N-VA</u>				
16	DE WEVER Bart	218.605	67.717	150.888
<u>Groen!</u>				
<u>Vlaams Belang</u>				
17	DEWINTER Filip	150.584	28.154	122.430
<u>Lijst Dedecker</u>				
18	DEDECKER Jean-Marie	149.768	11.686	138.082
<i>totalen EU</i>		518.957	107.557	411.400
TOTAAL		848.400	208.334	640.066

BIJLAGE 3 – effect van de lijststem

Wie zou er zonder overdracht van lijststemmen uit de boot vallen? Welke parlementairen hebben hun zetel vooral danken aan hun partij die hun een mooie plaats op de lijst bezorgde?

Opvallend: In meer dan de helft van de gevallen gaat het om relatief bescheiden verschillen tussen de kandidaat die zetelt via de lijststem en de “meer populaire” kandidaat die het niet haalde (minder dan 10 %).

VERKOZEN via lijststem		NIET VERKOZEN	
<u>Sp.a</u>			
TURAN Güler	7.980	zonder lijststem: Erik DE BRUYN ('sp.a rood')	8.355
MAHASSINE Chokri	12.750	zonder lijststem: Hilde Claes	17.509
IDRISSI Yamila	1.827	zonder lijststem: Fouad AHIDAR	2.106
EL KHADRAOUI Saïd	50.408	zonder lijststem: Bert ANCIAUX	71.919
<u>N-VA</u>			
SEGERS Willy	5.006	zonder lijststem: Els DEMOL	5.062
GODDERIS-T'JONCK D.	6.746	zonder lijststem: Louis IDE	6.925
<u>Groen!</u>			
PEETERS Dirk	4.475	zonder lijststem: Fatima BALI	7.584
MEULEMAN Elisabeth	5.938	zonder lijststem: Vera DUA	9.040
<u>Vlaams Belang</u>			
HUYBRECHTS Pieter	4.810	zonder lijststem: Hilde DE LOBEL	5.089
DECKMYN Johan	7.245	zonder lijststem: Erik TACK	8.227
MICHIELS An	6.783	zonder lijststem: Filip DE MAN	7.607
STRACKX Felix	4.365	zonder lijststem: Christine DE WINTER	5.660
PONTHIER Annick	7.401	zonder lijststem: Bert SCHOOFS	10.032
<u>CD&V</u>			
FOURNIER Martine	15.251	zonder lijststem: Hedwig KERCKHOVE	17.283
COPPÉ Griet	14.774	zonder lijststem: Els ROELOF	15.366
<u>Open VLD</u>			
VAN DER BORGHT Vera	8.460	zonder lijststem: Hilde EECKHOUT	10.101
DE VROE Gwenny	5.706	zonder lijststem: Francis VERMEIREN	6.428
PEETERS Lydia	13.314	zonder lijststem: Jaak GABRIELS	14.461
BRUSSEEL Ann	813	zonder lijststem: Eva VANHENGEL	1.966
<u>Lijst Dedecker</u>			
REEKMANS Peter	4.964	zonder lijststem: Anne DE BAETZELIER	8.103

www.dewakkereburger.be
www.zetelcarousel.be

*_*_*_*_*